

Saksframlegg

Utvalg	Møtedato	Utvalgssak
Komite Utvikling		
Formannskapet	03.04.2018	
Kommunestyret	03.04.2018	

Redegjørelse om gebyr for avløp i Frosta kommune og inntekter på oppmåling.

Rådmannens forslag til vedtak:

Redegjørelsen tas til orientering

Bakgrunn for saken:

I Kommunestyret 19.12.2017 sak 76/17 Budsjett 2018 og økonomiplan 2018-2021, ble det i endelig vedtak pkt. 5, bedt om en redegjørelse for avløpsgebyret i Frosta kommune, samt for lav inntjening på oppmålings området.

Vedtaket lyder:

Administrasjonen bes innen 1. mars legge fram til politisk behandling en sak vedrørende ressursbruken og gjennomføringsevnen innenfor selvkostområdene avløp og kart/oppmåling. I saken bes det bl.a. belyst årsaker til at Frosta kommune på avløpsområdet har et kostnadsnivå med tilhørende gebyrnivå som ligger relativt høyt sammenlignet med øvrige kommuner i NT og tiltak som kan gi en reduksjon av dette. Saken må også belyse årsaker til at Frosta kommune på området kart og oppmåling har hatt lav kostnadsdekning de siste årene samt tiltak som kan bedre kostnadsinndekningen.

Saksopplysninger/Vurdering:Oppmåling

Oppmålings området har i 2017, lidd under pågående arbeid med ny kommunal arealplan. Det har ført til at ordinære oppmålingsoppgaver har blitt forskjøvet i tid. Prioritering av arbeidene

ved kartoppdateringer i kommunens arealdel har vært en valgt strategi og derfor var de budsjettmessige forventningene til oppmålingsområdet ikke realistiske.

Dette har ført til noe etterslep av oppgaver på oppmåling som nå får full prioritet.

Drifts og kapitalkostnader på avløpsanlegg i Frosta

Når det gjelder gebyret for avløp så består det av to hoveddeler, hhv ordinære driftskostnader og avskrivninger og rentekostnader på investeringer på avløp. Investeringene avskrives vanligvis over 20 år.

På grunn av «mistanke» fra politisk hold om feilaktig stipulert ordinære stillingsandeler på området avløp ble det investert i en ny data modul i Visma for registrering av timer på området for driftspersonell. Det forventes at vi klarer å korrigere det bildet etter at vi har registrert timer i systemet i over et halvt år. Det må påpekes at det har innføring og anskaffelsen har krevd en del innsats (kostnader) for å etablere systemet. Investeringen alene er over 200.000,-.

Hvor mye en kan vente av denne innsatsen er for tidlig å si.

Driftskostnadene pr 2017 er ca 3,17 millioner (hadde en liten overskridelse i forhold til budsjettet) Kapitalkostnadene er på knappe 1,63 millioner og adm.kostnader på 1,36 millioner.

På Frosta har flere investeringene for avløp ikke gått godt nok. Frosta kommune har foreks. investert i infrastruktur på Risethøyden (Holmberget) i 1990, et felt med 30 tomter. Dette feltet har ikke slått til og nesten 30 år senere har kun 2 hus blitt bygget og noen fritidsboliger. Området er blitt omdefinert fra boligområde til fritidsboliger. Her er det store beløp på tapte inntekter.

Det samme har skjedd i Bergåsen der man planla 30 tomter og kun 5 er solgt.

Av andre investeringer de senere år som har ført til kostnads overskridelser er blant annet sikring av Hovdalsvannet og over tid vil vel det prosjektet bli betraktet som helt nødvendig og særdeles viktig prosjekt for Frosta. Det til tross for overskridelser som vil belaste kapitalkostnadsdelen fortsatt en stund. Det bør likevel påpekes at 5 millioner kroner er blitt holdt utenfor selvkostområdet for å underlette den belastningen, som utgjør ca.340.000,- i renteutgifter pr.år.

Det er også påstått at på Frosta har man valgt å pumpe mye avløp i stedet for å benytte selvføll som alltid er mer økonomisk. Den valgte strategien er likevel det som vi må leve med og påstanden er ikke gransket godt nok for å kunne konstatere om den er helt korrekt heller. Men det er et viktig læringspunkt i alle saker for fremtiden og også ved vedlikeholds inngrep hvor det er mulig å gjøre om dette og velge andre løsninger.

Mostad.

Mostad prosjektet har kostet over 3 millioner kroner fordelt på konsulent og entreprenør. Anlegget ble stoppet 01.12.2015, av politikerne pga overskridelser og fortsatt gjenstår det meste av gjennomføringen. Vi har hatt betydelige ventekostnader både til entreprenør og konsulent

som stopper trolig i disse tider, når gjennomføringen igjen er i gang. Total oversikt over kostnader for fullføring blir forsøkt satt opp i løpet av april/mai. (Gjennomgang av forpliktelser av inngåtte kontrakter).

Gjenoppstart av prosjektet er instruert av politikere på Frosta hvor ny plassering av Slamavskiller ble bestemt og samtidig ble anlegget nedskalert fra å være 150 m³ til 50 m³. Det anskaffede anlegget blir forsøkt benyttet på Manneset og ny Slamavskiller er blitt anskaffet for Mostad til ca.250.000,- (forsterket i overkant pga at anlegget blir over 2 meter under bakken (50.000,- ekstra)

Stor pumpe som ble opprinnelig anskaffet har man ikke lyktes med å selge, men hus og sump blir tatt i bruk på Mostad og ny pumpe anskaffes for pumping opp til anlegget i stedet for utpumping til sjøen.

Det er viktig å påpeke at investeringer i utstyr taper seg stort i verdi ved videresalg og beste utnyttelsen er å kunne ta det i bruk andre plasser på Frosta.

Resterende ramme på prosjektet, overfor entreprenøren, er ca.2 millioner (før index regulering og uten opsjoner) til entreprenøren og det gjenstår å se om det er mulig å komme under det nivået. Vi har i tillegg opsjoner på noen strekk for oppkobling av abonnenter som bør tas med også. Største besparelsen er at man ikke gjennomfører spunting av grunn rundt anlegget. Oversikt over resterende kostnader for konsulenten er uklare. Vi har i tillegg en avtale med konsulenten på prosjekt oppfølging som heller ikke er avklart om vi ønsker videre og eventuelle kostnader ifb med avtale brudd.

Forsinkelser her har selvsagt forårsaket at oppkobling av abonnenter har uteblitt disse 2,5 årene og det vil fortsatt ta helt år før dette er fullført. (Tapte oppkoblings inntekter og abonnentavgift i denne tiden utgjør i størrelses orden 1,3 millioner)

Det opprinnelige Slamavskilleren til Mostad vil forhåpentligvis komme til nytte på Manneset og gi bidra der. Anskaffelses kostandene for anlegget i 2015 var nesten 400.000,-

Manneset.

Manneset anlegget er det viktigste og største anlegget på Frosta. Der må vi forvente betydelige investeringskostnader i årene fremover. Det vil være behov for prosjektering (konsulent tjenester) og deretter gjennomføringsfase. Vi har i lang tid levd med dårlig rensegrad og alt for høyt utslipp (vesentlig over vår utslippstillatelse). Vi har levd litt på nåde når det gjelder godkjent utslippssøknad. Arbeidet med ny søknad er nesten ferdig og vil bli behandlet i nærmeste tiden (i løpet av våren). Kostnads oversikt over investeringsbehovene har vi ikke i dag. Vi forsøker å benytte anlegget fra Mostad og håper på at det vil gi uttelling i neste omgang når endelig prosjektering på Manneset starter.

Åtlo anlegget

Åtlo renseanlegget er det tredje anlegget (i lag med Manneset og Mostad) som er i meget dårlig forfatning og kapasitetsmessig ligger anlegget langt under dagens behov. Her finnes det en forprosjektering utført av Norconsult i 2015. Nytt slamanlegg her vil koste i størrelses orden 1,3 millioner.

Kommunen har besluttet å bygge ny Barnehage på Kvamme i 2018 og her vil det bli ytterligere behov for avløpsløsning til Åtlo anlegget.

Det er noen mindre anlegg som vil trenge oppgradering i de nærmeste årene men disse er av mindre betydning og ikke like pressende. Disse velger jeg ikke å ta med her i denne oversikten.

Hovedplan for avløp.

Denne planen er ikke revidert av nåværende kommunestyre. Kommunestyret ønsket å revidere arealdelen og følge opp konkrete avløpsprosjekter som Mostad, Manneset og en del konkret enkeltstrekninger før igangsetting av rullering av hovedplan for avløp. Arbeidet med VA-norme er avsluttet.

Hovedplan for avløp inneholder overordna plan for avkloakking av Frosta kommune. Her gjøres prinsippvalg for avkloakking og om det skal tillates mindre private slamavskillere. Det gis også føringer på prioritet på ulike områder, etteslep på avvik på eksisterende anlegg m.v.

Bolkan-Lein

Det ble planlagt å avkloakkere Bolkan – Lein grenda og prosjektkostnadene ble underdimensjonerte og førte til stor overskridelse (opprinnelig kostand var satt til 230.000,- mens total kostandene vil komme seg på det dobbelte). Overskridelsene førte til anleggs stopp i oktober 2017 (stopp fra politisk hold) som senere har igjen blitt ekstra bevilget for fullføring og oppstart i mars 2018. Dette fører til forsinkelser på inntektssiden og ventekostnader fra entreprenøren. Potensialet på inntektssiden er ca. 400.000,- i påkoblingsavgift.

Vi møter en del hindringer ved vår gjennomføring av hovedplan for avløp. Det er klart at innbyggerne på Frosta vil merke kostander når anleggene blir bygget. Det er viktig at man fra politisk hold holder stø kurs her, om vi skal lykkes. Det er selvsagt et klart ønske fra politisk hold at vi ikke forskjellsbehandler innbyggerne og forståelsen for at alle skal være med, er avgjørende.

Ved enkelt tilfeller kan eller bør kommunen pålegge oppsetting av minirensanlegg (av godkjent type) hvor det anses mer kostands effektivt både for kommunen og beboerne. Disse anleggene koster i størrelses orden 150.000,- pr husstand og vil i så måte være like kostbart for innbyggerne (selv om disse anleggene ikke får et årlig gebyr til kommunen). Det er veldig viktig at kommunen får dokumentert at slike anlegg er av godkjent type og kvalitet når det vedtas å benytte den løsningen.

Tilknyttings inntektene i 2017 ligger langt under budsjettet nivå (budsjett på 830.000 mot virkelige inntekter på 241.000). Årsakene er litt berørt her tidligere men her må en kunne forvente bedre innsats i årene fremover. Vi har kartlagt potensialet og en prioritert plan er satt opp.

Denne redegjørelsen kan på ingen måte konkludere med at vi kan forvente lavere gebyrer i årene som kommer, hovedsakelig pga investeringsbehovene.

Å jakte på optimal drift av anleggene vil være et prioritert område og en ny status bør gjøres igjen etter 2018.

Konklusjon:

- Teknisk etat må se på sine rutiner for prosjektering og prosjektgjennomføring. En rutinebeskrivelse bør prioriteres utarbeidet i tråd med kommunestyrets vedtak ved gjennomgang av utbyggingen av avløpsablegget i Hovdalsvatnet og Mostad.
- Kommunen har forskuttert for mye ved utbyggingsprosjekter og en oppgang på hvordan vi skal håndtere slike utbygginger i fremtiden bør avklares bedre. Eventuelle utbyggingsavtaler med utbyggere må forberedes i tråd med avklaringer i arealdelens tekstdel/bestemmelser.
- Avkloakking og oppkobling ihh.t Hovedplan for avløp må prioriteres. Vi ligger et godt stykke etter planen.
- Uferdige prosjekter på rensanlegg må fullføres (Mostad, Manneset og Åtlo)

Arne Ketil Auran
Rådmann